

دانشگاه علوم پزشکی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

تدوین راهنمای بالینی تزریق خون در کودکان مبتلا به تالاسمی ماژور

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد پرستاری گرایش آموزش بهداشت کودک و خانواده

استاد راهنما: دکتر صدیقه خنجری

استاد مشاور: دکتر سیده فاطمه حق دوست اسکویی

نگارش: راضیه طالبی گرکانی

خرداد ۱۳۹۴

تدوین راهنمای بالینی تزریق خون در کودکان مبتلا به تالاسمی ماژور

زمینه: بتا تالاسمی ماژور، یک بیماری مزمن است و درمان اصلی آن تزریق خون منظم می باشد. تزریق خون، فرآیند پیچیده ای است و احتمال بروز اشتباهات انسانی در جریان این فرآیند به خصوص در کودکان زیاد است و عوارض ناخواسته جدی برای آن ها به دنبال دارد. پرستاران به عنوان ارایه دهندگان اصلی خدمات باید مراقبت خود را بر اساس بهترین شواهد موجود ارایه دهند و راهنماهای بالینی ابزارهای تسهیل کننده دستیابی به این هدف هستند. این مطالعه با هدف تدوین راهنمای بالینی مبتنی بر شواهد برای تزریق خون در کودکان مبتلا به تالاسمی انجام یافته است.

روش پژوهش: این مطالعه تکاملی به مدت ۱۶ ماه از سال ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۳، بر اساس فرآیند سه مرحله ای بومی سازی راهنماهای بالینی شامل برنامه ریزی، بومی سازی و نهایی سازی صورت گرفت. طی این مراحل به ترتیب ابتدا موضوع مطالعه و اهداف آن به طور واضح مشخص شد، سپس سؤالات بهداشتی به روش PIPOH طراحی گردید. پس از انجام جستجوهای نظام مند، کیفیت راهنماهای بالینی بازیابی شده توسط کمیته ای متشکل از صاحب نظران و دست اندرکاران سیاست گذاری در پرستاری و با استفاده از ابزار Appraisal of Guidelines for Research and Evaluation (AGREE) مورد ارزیابی قرار گرفت. در پایان نسخه نهایی راهنما پس از بازبینی خارجی و برگزاری جلسات پانل متخصصان و دستیابی اعضا به توافق تدوین شد.

یافته ها: معیارهای عملکرد بالینی مربوط به مراحل مختلف فرآیند تزریق خون براساس بهترین شواهد موجود، شرایط فرهنگی و بهداشتی تعیین و در قالب دوازده بخش به صورت توصیه ارایه گردید. نتیجه گیری: راهنمای بالینی بومی سازی شده حاصل از این پژوهش مبتنی بر بهترین شواهد موجود است و می تواند مبنای عملکرد بالینی در فرآیند تزریق خون قرار گیرد.

واژه های کلیدی: تزریق خون، کودکان، راهنمای عملکرد، پرستاران، تالاسمی

**Tehran University of Medical Sciences
School of Nursing and Midwifery**

**Development of Clinical Guideline of Blood Transfusion in
Children with Thalassemia Major**

Under Supervision of:

Dr. Sedigheh Khanjari
Dr. Seyedeh Fatemeh Haghdoost Oskouie

A thesis submitted to the Graduate Studies Office
In partial fulfillment of the requirements for

The degree of Master of Science in
Child and Family Health Nursing

By: Razieh Talebi Garakani

June 2015

Abstract

Development of Clinical Guideline of Blood Transfusion in Children with Thalassemia Major

Background & Aim: The β -Thalassemia major is a chronic disease that needs a regular blood transfusion. The blood transfusion is a complex process with high probability of human errors during the process which results in serious adverse events in patients. Nurses should deliver care based on the best available evidence or best practice. The aim of this study was to develop an evidence-based clinical guideline of blood transfusion in children with thalassemia.

Methods & Materials: This study was conducted during 16 months from 2013 to 2014 based on three-step process of guideline adaptation including set up, adaptation and finalization. During these steps, topic and aims of the study were clearly identified. Then health questions were designed based on the PIPOH method. After conducting systematic searches, quality of the retrieved clinical guidelines was evaluated using the Appraisal of Guidelines for Research and Evaluation (AGREE) instrument and a committee consisting of experts and policy-makers in nursing field. After external review, expert panel meetings and consensus between members, the final version of the guideline was developed.

Results: Clinical practice criteria related to the various stages of blood transfusion process were determined based on the best available evidence, cultural and health conditions and were presented in twelve sections as the recommendation.

Conclusion: Adapted clinical guideline of resulted from this study is based on the best available evidence and it can be based to clinical practice in the blood transfusion process.

Key words: blood transfusion, children, practice guideline, nurses, thalassemia